

1F8

H1

D.El.Ed. Examination
JANUARY, 2023

First Year (2016 Revised Syllabus)
ENVIRONMENTAL SCIENCE PEDAGOGY
(Marathi Medium)

Time : 11.00 to 1.00 Hrs.

Date : 18/01/2023

(3 Pages)

Max. Marks : 40

1. (अ) खालील प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी एका वाक्यात लिहा : 3
- (1) परिसर म्हणजे काय ?
- (2) सहकार्यात्मक अध्ययन म्हणजे काय ?
- (3) अभ्यासक्रम म्हणजे काय ?
- (ब) खालील घटकातील विसंगत घटक लिहा : 3
- (1) समस्यासूची, दैनंदिनी, प्रश्नावली, मतावली.
- (2) समुद्र, गवताळ, जंगल, वाळवंट.
- (3) मुलाखत, बाहुलीखेळ, वाक्यपूर्ती, कवितापूर्ती.
- (क) खालील विधाने चूक की बरोबर ते लिहा : 2
- (1) निसर्ग हा सजीवांची आत्मा आहे.
- (2) पाठ्यपुस्तक पाठ्यक्रमावर आधारित आहे.

H1

1 of 3

P.T.O.

2. खालील प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी 60 ते 80 शब्दांत लिहा :

8

- (1) सिंधू संस्कृतीची वैशिष्ट्ये कोणती ?
- (2) पाठ्यक्रम व पाठ्यपुस्तक यांची तुलना लिहा.
- (3) पाठ्यपुस्तकाचे महत्त्व विशद करा.
- (4) नकाशाचे महत्त्व लिहा.

3. खालील प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी 120 ते 160 शब्दांत उत्तरे लिहा : 12

- (1) "परिसर अनुभवाची खाण आहे" हे विधान स्पष्ट करा.
- (2) 'जलचक्र' हा संबोध आकृतीद्वारे स्पष्ट करा.

किंवा

शाश्वत विकासाचा संबोध स्पष्ट करा.

- (3) अध्ययन क्षमतेचे प्रकार कोणते ? बालकात ते विकसित करण्यासाठी प्रत्येकी एक उदाहरण लिहा.

किंवा

सहकार्य, न्याय, क्षमता यासाठी कोणत्या अनुभूती द्याल ?

- (4) 'कार्यकारणभाव' ही क्षमता निर्माण करण्यासाठी कोणते अध्ययन अनुभव द्याल ?

H1

2 of 3

- (1) समकेंद्र पद्धत म्हणजे काय ? समकेंद्र पद्धतीने घटकाची वाढत जाणारी व्याप्ती आकृतीद्वारे स्पष्ट करा.
- (2) पर्यावरण संतुलनासाठी मानवी प्रयत्न कसे कराल ?
- (3) शिक्षक म्हणून तुम्ही सहलीचे पूर्वनियोजन कसे कराल ?

किंवा

सातत्यपूर्ण सर्वकष मूल्यमापनाची वैशिष्ट्ये सांगून संकलित मूल्यमापन कोणत्या साधनाच्या साहाय्याने करता येईल ?